

Είδος: Εφημερίδα / Κύρια
Ημερομηνία: Τετάρτη, 26-05-2010
Σελίδα: 80

Μέγεθος: 218 cm²

Μέση κυκλοφορία: 1860

Επικοινωνία εντύπου: (210) 3312.672

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ

[Της Κατερίνας Τζωρτζινάκη]

Στα χρόνια του Αριστοτέλη

Στα χρόνια του Αριστοτέλη, ο άνθρωπος λογιζόταν ευτυχισμένος όταν δεν δούλευε. Σύμφωνα με τον Αλέν ντε Μποτόν, για τον Έλληνα φιλόσοφο η χειρωνακτική εργασία, όσο κι εκείνη που οριζόταν από την οικονομική επιταγή, οδηγούσε σε ψυχολογική παραμόρφωση και πάντως υπήρχε μια δομική ασυμβατότητα μεταξύ ικανοποίησης και αμειβόμενης θέσης.

Οι διανοητές του 18ου αιώνα παιάνισαν την ευγένεια της εργασίας, ζευγάρωσαν το ευχάριστο με το απαραίτητο. «Τώρα, έμοιαζε αδύνατο να είναι κανείς ευτυχισμένος και άνεργος, όπως ακριβώς κάποτε έμοιαζε απίθανο να δουλεύει κανείς και να είναι ανθρώπινος». (Οι χαρές και τα δεινά της εργασίας, Εκδ. Πατάκη)

Η αίσθηση πληρότητας που είχε ταυτιστεί με την άνεση χρόνου για ανώτερες απολαύσεις μεταφέρθηκε στη σφαίρα της εργασίας. Μπορούσε να είναι κάτι παραπάνω από τιμωρία, μπορούσε να έχει περιεχόμενο, ξεπερνώντας τις φροντίδες για επιβίωση.

Η κρίση επανέφερε δριμύτερο το αίτημα της «τιμωρίας» της εργασίας. Είτε με την περικοπή των μισθών, είτε με την αλλαγή των όρων απασχόλησης και απόλυσης ή την αυτομόρφωση και τη διά βίου μάθηση, ίνα πληρωθεί εκείνο το γηράσκειν αεί... εργαζόμενος, ωσάν η κοινωνική ασφάλιση να εισήχθη με στόχο σχεδόν κανένας να μην απολαύσει τα οφέλη της.

Για να είμαστε δίκαιοι, πρέπει να αναγνω-

ρίσουμε ότι η εργασία είχε θυματοποιηθεί και την περίοδο της οικονομικής πλιοφάνειας. Δεν είναι παιδί της κρίσης η flexibility και οι «ευέλικτοι» ή οι απειλές του επενδυτικού κεφαλαίου για μετανάστευση σε χώρες χαμηλότερου κόστους. Η κρίση μεγέθυνε τις αφαιρέσεις και τις διαιρέσεις, την αβεβαιότητα και την απογοήτευση. Και σ' αυτόν τον οικονομικό πόλεμο, όπου θεσμοποιείται η ανασφάλεια, η εργασία θα πληρώσει το βαρύτερο τίμημα. Αφού πρώτα μετατράπηκε σε απασχόληση, που δεν είναι και τόσο αθώα, αφού έχει χαρακτήρα προσωρινότητας και γεμίσιματος του χρόνου, όλοι συνηθίζουν στην ιδέα ότι θα είναι πλέον ελαστική. Δεν μπορεί όμως να είναι ελαστική και η ζωή. [SID:4470192]